

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО
ПРОЦЕСУ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**23 листопада 2017 року
Мукачево**

Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
The Federation of Professional Book-keepers and Auditors of Ukraine
High state technical and economic school of Bronislav Markevych in
Yaroslav (Poland)
High school economics and management in public management in
Bratyslava (Slovakia)
Ukrainian professional public organization «Union of Auditors of Ukraine»
Public accountant company LTD. «Variant»

**“URGENT PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROCESS
IN THE MANAGEMENT OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY “**

**OF THE V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL INTERNET - CONFERENCE**

23 November 2017
Mukachevo

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 23 листопада 2017 р., м. Мукачево. – 321 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 22 грудня 2017 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 6 від 28 грудня 2017 р.)

Науковий комітет:

Проф. М. Реслер	Мукачівський державний університет, Україна
Асист. проф. Ж. Пристром	Університет в Білостоку, Польща
Проф. Р. Пукало	Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича в Ярославі, Польща
Проф. В. Гозора	Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у Братиславі, Словаччина
Проф. Є. Спігарська	Вища школа в Сопоті, Польща
Доц. Н. Ліба	Мукачівський державний університет, Україна
Доц. Д. Максименко	Мукачівський державний університет, Україна

Scientific Committee

Prof. M. Resler	Mukachevo State University, Ukraine
Assoc. prof. J. Prystrom	University of Białystok, Poland
Prof. R. Pukalo	High state technical and economic school of Bronislaw Markevych in Yaroslav, Poland
Prof. V. Gozora	High school economics and management in public management in Bratislava, Slovakia
Prof. E. Spigarska	Sopot University of Applied Science, Poland
Assoc. prof. H. Liba	Mukachevo State University, Ukraine
Assoc. prof. D. Maksymenko	Mukachevo State University, Ukraine

Організаційний комітет:

Ю. Кілару	уповноважений представник АПУ в Закарпатській області, директор ПП "Аудит", Україна
Я. Голубка	директор аудиторської компанії ТОВ «Варіанта», Україна
В. Легка	виконавчий директор Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів, України

Organising Committee

Y. Kilaru	authorized representative UBA in the Transcarpathian region, director of emergency "Audit", Ukraine
J. Golybka	director of audit company "Option" Ukraine
V. Legka	executive Director of the Federation of Professional Accountants and Auditors, Ukraine

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ У ПОДОЛАННІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ ТА РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Pukala Ryszard	10
UBEZPIECZENIE, JAKO NARZĘDZIE ZMNIEJSZENIA RYZYKA GOSPODARCZEGO PRZEDSIĘBIORSTWA	
Vladimír Gozora	14
VPLYV MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA NA EKONOMICKÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Joanna Prystrom	18
CROWDFUNDING AS A METHOD OF FINANCING INNOVATIVE ACTIVITY	
Michal Levický, František Vojtech	19
ÚLOHY KONTROLINGU V PREDREALIZAČNEJ FÁZE INVESTIČNÝCH PROJEKTOV	
Кучінка Т.В.	21
МЕХАНІЗМ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	
Ліба Н.С., Ліба О.М., Габовда А.М.	23
ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ	
Турок К.М.	26
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК НАУКИ	

СЕКЦІЯ 2.

ОБЛІКОВО – АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Małgorzata Ciecziura	30
RACHUNKOWOŚĆ JAKO SYSTEM INFORMACYJNY W OBLICZU BADAŃ PSYCHOLOGII NAD NATURĄ CZŁOWIEKA	
Judita Táncosová, Silvia Švecová	35
NEZAMESTNANOSŤ A REGIONÁLNE DISPARITY	
Агафонова В.В.	38
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	
Брич С.С.	42
УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Глеба Е.М.	45
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Головачко В.М.	49
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ	
Далекорей О.І.	52
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОКУМЕНТУВАННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	
Даниш Н.І.	55
ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА	
Кіш Б.К.	58
ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ	
Кіш Б.К.	62
ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ НАРАХУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	

Кіш Біанка Карлівна,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Ліба Н.С.**
Мукачівського державного університету

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Операції у іноземній валюті підприємства відображають у своїй фінансовій звітності, яка відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» подається у національній грошовій одиниці – гривні. Для підприємств, які орієнтовані на зовнішні ринки, особливо важливим є правильне відображення валютних операцій для аналітичного забезпечення діяльності компанії. Операції в іноземній валюті відображуються в бухгалтерському обліку в іноземній та національній грошових одиницях. Унаслідок зміни валютного курсу, виникають курсові різниці, які є важливим елементом при відображенні валютних операцій.

Різні аспекти визначення та відображення в бухгалтерському обліку операцій з валютою, у тому числі курсових різниць досліджувала досить значна кількість зарубіжних вчених, а саме: Беті В., Веріга Г. В., Вігуру Ж., Волкова І. А., Кадуріна Л. О., Касон П., Малет Д., Немчінов В. К., Парфьонов К. Г., Піраер М., Чирка Д. М., Шірінська З. Г., та вітчизняні науковці, серед яких: Жиглей І. В., Литвин Н. Б., Максименко А. В., Степаненко О. І., Гальчинський А. С., Дзюблюк О. В., Єпіфанов А. О. і ін.

П (С)БО 21 "Вплив змін валютних курсів" визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції іноземній валюті. Згідно з П(С)БО 21, курсова різниця – це різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах [7]. Курсові різниці визначаються тільки за монетарними статтями, тобто статтями балансу про грошові кошти, а також про такі активи та зобов'язання, які будуть отримані або оплачені у фіксованій (визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Згідно принципу єдиного грошового вимірника, вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій здійснюється в єдиній грошовій одиниці - гривні.

У момент первинного визнання операції в іноземній валюті відображаються в бухгалтерському обліку у гривнях шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу, що діяв на дату здійснення операції.

Згодом валютний курс змінюється, що вимагає відповідного відображення статей балансу в іноземній валюті [2].

Монетарні статті – це статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи і зобов'язання, які будуть одержані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Немонетарні статті – це всі інші статті, які відображають активи чи зобов'язання, які не будуть сплачені у фіксованій сумі грошей або їх еквівалентів [8].

Принцип єдиного грошового вимірника обумовлює перерахунок всіх операцій, відображених в іноземній валюті, в єдиний грошовий вимірник - гривню.

Для перерахунку використовується валютний курс, встановлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни [4].

Операції, що здійснюються в іноземній валюті, під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції (дата визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). У певних випадках після первісного визнання об'єктів обліку підприємство має визначити курсові різниці.

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться: на дату здійснення розрахунків; на дату балансу.

Операційні курсові різниці – виникають внаслідок перерахунку статей балансу, відображення яких обумовлено здійсненням операційної діяльності (субрахунок 714 "Дохід від операційної курсової різниці", 945 "Втрати від операційної курсової різниці").

Неопераційні - курсові різниці, що виникають внаслідок перерахунку статей балансу, відображення яких обумовлено здійсненням інвестиційної фінансової діяльності (744 "Дохід від неопераційної курсової різниці", 974 "Втрати від неопераційної курсової різниці") [3].

Виходячи з поняття "курсова різниця", можна виділити чотири періоди, за які здійснюється перерахунок заборгованості в іноземній валюті для визначення курсових різниць. Це періоди між:

- датою відображення операції в бухгалтерському обліку і датою фактичного здійснення розрахунків;
- датою відображення операції в бухгалтерському обліку і датою складання бухгалтерської звітності за звітний період;
- датою складання бухгалтерської звітності за попередній звітний період і датою фактичного здійснення розрахунку;
- датою складання бухгалтерської звітності за попередній звітний період і датою складання бухгалтерського звіту за звітний період [1].

Отже, специфічність банківських валютних операцій визначається низкою їх класифікаційних ознак, затребуваністю в сучасному економічному середовищі, своєю визначальністю та, безпосередньо, підвищеною ризикованістю їх проведення. Виконання зазначених операцій, безумовно, направлене на одержання прибутків, тому даний процес має базуватися на чітких та ґрунтовних аналітичних дослідженнях.

Список використаної літератури:

1. Волкова І. А. Розрахунки іноземною валютою та їх облік в зовнішньоекономічній діяльності підприємств України / І. А. Волкова, Б. І. Іванюк // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 7. – С.184–187.

2. Гальчинський А. С. Сучасна валютна система / А. С. Гальчинський. – К. : LIBRA, 2013. – 96 с.

3. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991 р. №959-ХІІ.

4. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" від 23.09.1994 р. №185-94/ВР
5. Кадуріна Л. О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.:Видавничий дім «Слово», 2004. – 52-59 с.
6. Левицька С. О. Облік і аудит операцій в іноземній валюті : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит " / С. О. Левицька. – Тернопіль, 2010. – 20с.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів" від 10.08.2000 р. №193.
8. Про банки і банківську діяльність : [Електронний ресурс] / Закон України від 07.12.2000р. № 2121-III – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
9. Про затвердження Положення про порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій : [Електронний ресурс] / Постанова Правління Національного банку України від 15 серпня 2011 року № 281 – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=81643>.
10. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : [Електронний ресурс] / Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р. № 15-93. – Режим доступу до журн. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4205-17>.